RUSKI INWALID

No. 218.

WTOREK. 14 Września. 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: Królewstwo Polskie. z Warszawy. Wiadomości Zagraniczne: Włochy. Rozmaitości.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

Królestwo Polskie.

z Warszawy, 14 Września.

Seym Królestwa Polskiego.

Dnia wczorayszego, o godzinie 9 zrana, zgromadzili się do Kościoła Katedralnego JWW: Senatorowie, Posłowie i Deputowani oraz Ministrowie i Rada Stanu. Po uroczystem nabożeństwie zebrał się Senat w Izbie Poselskiey. JW. Minister Spraw Wewnętrznych udawszy się do Izby Poselskiey, odczytał i wręczył Nominacią, mianowanemu Marszałkiem przez N. Pana, JW. Raymundowi Rembielińskiemu Posłowi Powiatu Biebrzańskiego.

JW. Marszałek zaiąwszy mieysce odczytał listę imienną Posłów i Deputowanych; poczem powołał JWW. Bonawenturę Niemoiowskiego Posła Wieluńskiego i Józefa Krasińskiego Posła Błońskiego, tudzież JWW. Chodkiewicza i Krysińskiego Deputowanych, do przyięcia Deputacyi od Senatu wyznaczoney.

Delegowani od Senatu JWW. Senator Woiewoda Wybicki i Senator Kasztelan Kochanowski, zaprosili Izbę Poselską do połączenia się z Senatem.

Deputacya złożona z sześciu Członków, po trzech z każdey Izby doniósła N. Panu o złączeniu się Izb obudwoch. W podwoiach Izby przyięli Nayłaskawszego Monarchę JWW. Prezes i Sekretarz Senatu.

Oto iest mowa; którą N. Pan zagaił posiedzenie:

Reprezentanci Królestwa Polskiego!

„Po raz drugi pośród was stawaiąc, prawdziwego doznaię zadowolnienia; i miło mi iest powtórzyć, że zgromadzaiąc was w tem kole, powołuiąc was do uczestnictwa w utrzymaniu i rozwinięciu narodowych waszych ustaw, idę za natchnieniem serca mego, uiszczam naydroższe życzenie moie.

Skutkiem będąc ufności iaką w was położyłem, ustawy te utwierdzą się przez ufność iaką wy położycie we mnie.

Nadaiąc wam one, było celem moim połączyć władzę Monarszą z pośredniczemi władzami, z prawami towarzystwa i z korzyściami sprawiedliwie mu należącemi.

Związek takowy uważam za koniecznie potrzebny, lecz aby się stał trwałym, wymaga pomocy, bez którey wszystko na tym świecie wyradza się i upada.

Niezapominaymy, iż ustawy są ludzkiem tylko dziełem, iż tak iak ludzie, potrzebuią podpory dla słabości, sumienia przeciwko błędom, i że, równie iak ludzie, znayduią iedynie tę podporę, to sumienie, w Chrześciańskiey moralności i w iey Boskich prawidłach.

Pozostaliście Polakami, nosicie to zaszczytne imie, lecz iak iuż wam dawniey wspomniałem, zastosowanie zasad tey dobroczynney moralności, zdołało iedynie powrócić wam tak chlubną swobodę.

Trzymaycież się więc także z waszey strony tych zasad zbawiennych; czerpaycie z nich tę dobrą wiarę iaką one wam przepisuią tak względem was samych iak i względem drugich, czerpaycie z nich tę miłość prawdy, która prawdy tylko szuka, prawdy tylko słucha, prawdą tylko przemawia, a wtedy skuteczną mi będziecie pomocą w ustaleniu dzieła odrodzenia się waszey Oyczyzny.

Wyrzekłem przed wami słowo prawdy; gdyż iey samey od was żądam: pragnę ią z ust waszych poznać, mówcie ią szczerze lecz oraz spokoynie i z życzliwem sercem.

Skoro iey szukać będziecie w rzeczach a nie w próżnych zaciekaniach, skoro o położeniu waszem sądzić będziecie według świadectwa wypadków a nie podług teoryi do których się dziś odwołuie iuż upadła lub rodząca się dopiero wyniosłość, wtedy wam się ta prawda w całem swem ukaże świetle. Wtedy nareście zdania wasze nosić będą na sobie cechę prawdy, kiedy maiąc iedynie na myśli ważne sprawy wam poruczone, a odrzucaiąc z pomiędzy obrad waszych, zapalczywość, odrębne względy, widoki osobiste, podniesiecie się do wysokości dostoynego powołania waszego.

Wtedy to dopiero dopełnicie obowiązku waszego. Teraz ia z moiego się wywiążę.

Ministrowie moi wystawią wam obraz wszelkich urządzeń organicznych i administracyynych, przedsięwziętych i wykonanych w dwuletnim czasu przeciągu. Miło wam zapewne będzie przekonać się o wynikłem z nich dobru, w porównaniu onego z nieszczęściami, których ślady, ieszcze głębokie, zagładzić należało. Może żądza osiągnienia celu tego, przyczyną się stała, że nie zawsze się trzymano drogi przepisaney porządkiem, iaki z upodobaniem postanowiłem: może też zbieg naglących zarazem potrzeb, pomnożył ogół wydatków iakich też potrzeby wymagały. Chęci się iednak moie nie zmienią: stałą wolą iest moią, ażeby na przyszłość, raz postanowione prawidła, ściśle były zachowywane i ażeby możność Kontrybuentów z iak nayświętszą ochraniana była bacznością.

Przedstawione mi przez was życzenia, na rzeczywistą były wzięte uwagę. Dowiecie się iak onym się stało i stać się ieszcze będzie mogło zadość, oraz dla czego wypadło spełnienie niektórych odroczyć lub od onegoż odstąpić. Pomiędzy życzeniami iakie rząd skwapliwie przyiął, mieszczą się prawa których proiekta udzielonemi wam zostaną.

Pragnęliście procedury cywilney oparley na postępowaniu prostszem i pewnieyszem: Pragnęliście procedury kryminalney stosownieyszey do uchwalonego przez was na ostatniem waszem zgromadzeniu Kodexu karnego. Nowe proiekta do praw będą wam w obu tych przedmiotach podane. Oddaię ie otwarcie waszemu rozbiorowi. Wiem, iż dla osiągnięcia tego stosunkowey doskonałości stopnia, iaki onym nadadź możemy, prawa takowego rodzaiu wymagaią zgłębionego roztrząsania, iakoż pragnę aby one nosiły cechę zupełney doyrzałości.

Mówcy rządowi oznaymią wam moie w tey mierze zamiary a przekonacie się iż one zdaniom waszym zupełną wolność, a naradom waszym sprawiedliwą i konieczną zaręczaią obszerność.

Prawo podatkowe wyciąga ieszcze pomocy czasu i rozwagi. W materyi podatkowey naywięcey niebezpiecznemi są przedwczesne zmiany. Pomyślność skarbowa zasadza się iedynie na trwałości urządzeń. System at wasz finansowy powinien zostać zmienionym, lecz raz ieden tylko tey zmianie winien podlegać. będzie ona zaprowadzona, skoro dostatecznie przygotowaną zostanie.

Reprezentanci Królestwa Polskiego!

Okażcie Oyczyznie waszey, iż wsparci waszem doświadczeniem, waszemi zasadami, Waszemi uczuciami, umiecie zachować, pod tarczą praw waszych, spokoyną niepodległość i nieskażoną wolność. Okażcie współczesnym, iż wolność ta iest przyiaciołką porządku i wynikaiących z onegoż dobrodzieystw, i że odnosicie z niey korzyści, bo umieliście, bo

będziecie zawsze umieli opierać się podmowom ziey chęci, i niebezpieczeństwom przykładu.

Indziey nie odróżniono używania od nadużycia; podniecając zmysłoną potrzebę niewolniczego naśladownictwa, zły duch kusi się aby owładnąć znów nieszczesne swe panowanie Już on się nad częścią Europy unosi, iuż w niey nagromadza zbrodnie i srogie nieszczęścia.

Pośród tych klęsk, układ Rządu Moiego nieodmiennym zostanie. Na wewnętrznem uczuciu powinności Moich, opieraią się zasady onegoż.

Te powinności zawsze z dobrą wiarą wypełniać będę. Ale ta dobra wiara niebyłaby zupełną, gdybym mógł nie znać prawd wielkich iakich Nas uczy doświadczenie.

Wiek w którym żyiemy, wymaga bez wątpienia ażeby porządek towarzyski miał za podstawę i za rękoymię opiekuńcze prawa. Lecz tenże sam wiek wkłada na rządy obowiązek zachowywania tych praw od szkodliwego wpływu namiętności, zawsze niespokoynych, zawsze ślepych.

Cężka pod tym względem odpowiedzialność Wam równie iak i Mnie zagraża. Wam nakazuie ona trzymać się wiernie drogi którą Wam Wasza mądrość Wasza prawność wskazuią. Mnie, każe Was ostrzegać otwarcie o niebespieczeństwach iakieby Was otaczać mogły i zasłaniać przeciwko nim, Ustawy Wasze. Ona też Mi przepisuie abym o srodkach, nad któremi byłbym powołany wyrzec, sądził wedle ich prawdziwych skutków a nie wedle na zwisk iakiemi duch stronnictwa plami ie lub ozdabia. Obowiązuie Mnie ona nakoniec, abym dla zapobieżenia utworzeniu się złego i potrzebie gwałtownych lekarstw, wykorzeniał zarody rozprzężenia, skoroby się tylko postrzegać dały.

Takie iest nieodzowne postanowienie Moie. Nie oddalę się nigdy od moich zasad i nigdy się niedam skłonić do żadnego przyzwolenia onym przeciwnego.

Polacy! w miarę iak się stwierdzaią węzły braterskie łączące Was na zawsze z Rossią, w miarę iak się przenikacie wszystkiemi względami które Wam pamięć o tych węzłach podaie, zawód Wam przezemnie otworzony, rozszerza się i toruie przed Wami. Jeszcze kilka kroków kierowanych mądrością i umiarkowaniem, oznaczonych zaufaniem i prawością, a staniecie u celu Waszych i Moich nadziei, Podwóyney wtedy doznam pociechy, widząc iż spokoyne używanie Swobód Waszych, byt Wasz narodowy ustaliło, a oraz wzmocniło nierozerwane wspólnictwo Szczęścia obu Oyczyzn Naszych.

MOWA
Jasnie Wielmożnego
Raymunda Rembielinskiego
Marszałka Seymu
w Izbie poselskiey na pierwszem posiedzeniu, miana. Dnia 13 Września 1820 roku.

Prześwietna Izbo Poselska!

Podnosząc laskę Marszałkowską, dla przewodniczenia obradom zwołanych przez Krola Reprezentantów Narodowych, rozumiem: że niepotrafiłbym lepiey ten znakomity dowód zaufania Monarchy usprawiedliwić, iak szczerem serca moiego i duszy wyznaniem; że rzetelnym moim iest zamiarem, równie i Wasze zacni Koledzy pozyskać zaufanie. Gdy mi na dobrey w tey mierze chęci niezbywa, w sumieniu moiem przeto gnieździ się ta pochlebna nadzieia, że połączoną ufnością mocny, potrafię z powszechnem zadowlnieniem, ważnym, zaszczytnym, ale zarazem trudnym zadosyć uczynić Marszałka obowiązkom. Miłą iest dla mnie, a zarazem konieczną rzeczą uznać publicznie tę prawdę, że cel i użyteczność urzędowania moiego, ściśle iest z godnością i dobrą sławą Prześwietney Izby Poselskiey połączoną. Jeżeli mnie więc światłem waszem powszechną i iedyną dążnością do dobra kraiu naszego wspierać raczycie, i sam niezbłądzę i powagę praw istniących utrzymać zdołam.

Od ścisłego onych zachowania zawisł zaiste potrzebny dla wszystkiego i dla każdego porządek; od porządku, osiągnienie prawdziwego obrad naszych celu: ten, raz w iakimkolwiek bądź towarzystwie z uwagi spuszczony, rzadko do niego powraca.

Statut organiczny wskazuie konstytucyyne nasze zatrudnienia, zarazem obeymuie formy i właściwą koley postępowania: ileby w nim w szczególnych przypadkach brakneło przepisów, dopełni ie rozsądna Reprezentantów dążność, ta szlachetna rękoymia wspólnych usiłowań.

Zrobiwszy o stosunkach urzędowania moiego z Izbą Poselską, którey Członkiem iestem, własne wyznanie, niechay mi wolno będzie zacni Reprezentanci zwrocić ieszcze uwagę Waszą na zasady, iakich z nas każdy trzymać się mem zdaniem winien. Jesteśmy tu przez konstytucyą zgromadzeni. Cała władza cała powaga Izby Poselskiey z konstytucyi wypływa; naymnieysze więc od konstytucyynych przepisów oddalenie się, byłoby uymą praw i

godności naszey: niedaymy przeto nikomu z tych poważnych wychodzić zakresów.

Do Reprezentantów Narodu wolnie przez swych współziomków obranych, należy zatrudnić się iedynie i gorliwie samym tylko dobrem kraiu, dobrem powszechnem. Widoki urazy, a nawet życzliwość osobista, niemniey łechcąca serce człowieka próżność, w tey świątyni praw, mieysca mieć niepowinna. Wspólnemi przeto siłami powściągaymy namiętności, aby dobru publicznemu, a następnie nam samym szkodzić nie mogły. Oswiecaymy się nawzaiem, wspieraymy radą z bratnią ufnością połączoną, a prawda oczu i uszu naszych nieuydzie; ale zarazem strzeżmy się pomyśleć nawet o nicowaniu czyiey kolwiek bądź intencyi, bo zadaiąc niesłusznie cios czyiey kolwiek bądź dobrey sławie, przez to samo własną na szwank naraziemy.

Te uwagi, ieżeli zgodnemi z prawdą i życzeniami Waszemi zacni Koledzy bydź uznacie, niechay Was przekonać zdołaią, iaką drogę obrałem w przewodniczeniu obradom Izby Poselskiey; a nic mi wżyciu moiem tak prywatnem iak publicznem do życzenia niezostanie, ieżeli w nagrodę czystych moich chęci, Króla zadowolnienie i Wasz szacunek uzyskać potrafię.

Pomniymy, że Monarcha nasz, więcey iak inni z Narodem iest połączony. On dobrowolnie nadał nam swobody, z nich wypływa wszelkie działanie Narodu przez swych Reprezentantów; a zatem całość tych swobód, przyzwoite onych użycie, nie może iak tylko bydź wspólnem Króla z Izbą Poselską życzeniem, korzyść zaś i dobro ztąd wynikaiące, wspólnem Monarchy i Narodu zadowolnieniem.

Nayiaśnieyszy Wielki Xiąże Konstanty! iuż poraz drugi nadaiesz Izbie Poselskiey zaszczyt zasiadania pomiędzy Polskiemi Reprezentantami; racz przyiąć od swych Kolegów z serca wypływaiące zań dzięki. Urodzony na Tronie, Syn i Brat Cesarza, daiesz nam Xiąże przykład wierney dla Monarchy podległości i uszanowania; chciey więc bydź tłómaczem naszych uczuć i zasad, iakiemi przeięci, będziemy się starać położone w nas zaufanie Nayiaśnieyszego Pana usprawiedliwić.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

W ł o c h y.

23 *Sierpnia*. W Dzienniku Neapolitańskim czytamy między innemi artykuł następuiący: „Z powodu powrótu Jenerała *Pepe* z Messyny otrzymaliśmy szczegółową wiadomość o panuiącym sposobie myślenia w Sycylii a szczególnie w Palermo. Rzecz iest warta uwagi, że duch panuiący w tem mieście iest zupełnie przeciwnym podobnemu innych mieszkańców tey wyspy. Gazeta Palermska *Fenix*, wychwala i broni, uroioney niezawisłości Sycylii; wtenczas gdy ią porównać można, z dawnym Senatem rzymskim, który będąc otoczony bronią gwardyi pretorskiey mówił Neronowi: „Szczęśliwy, któ głos twóy słyszeć może. Upodlilibyśmy się gdybyśmy przedsiębrali zbiiać wszystkie niedorzeczności umieszczone w gazecie pomienioney, ubolewamy tylko nad smutnem zaslepieniem tych, którzy sami sobie kopią przepaść klęsk i nieszczęść.«

ROZMAITOŚCI.

Sekretarz towarzystwa bibliynego londyńskiego doktor *Steincopf* przybył 30 z. m. do Kassel, a nazaiutrz w zamku letnim *Wilhelmshoe* był przezentowany Kurfirstowi. Przy tem zdarzeniu ofiarował mu exemplarz nowego testamentu w ięzyku chińskim. — Towarzystwo rzeczone w przeciągu osmnastu lat puściło w obrót 2,500,000 exemplarzy pisma świętego nowego testamentu wydanego we 120 przeszło ięzykach.

— Podług Gazet Berlińskich, Woyska Austryackie do Włoch przeznaczone, śpiesznie postępuią. — Rząd Austryacki, zastosował § 53, 54 i 55, prawa karnego, przeciw Węglarzóm. Wszyscy, którym dowiedziono będzie, że do tego związku należą, za zdrayców Państwa uważani, i iako tacy śmiercią karani bydź maią.

— Wiadomości z Kassel zapewnią, że i tam wszyscy officerowie urlopowani, do śpiesznego powrotu do Pułków są powołani.

— Rozchodzi się wieść o strasszney rewolucyi w Stambule, w którey naywięcey Janczarowie dokazywali. Piąta część mieszkańców tey Ottomańskiey stolicy miała w tey rewolucyi życie utracić.

W Petersburgu.

w drukarni woiennej Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.